

Editörden

From the Editor

Eskiye ni bu sayıyla birlikte otuzuncu sayısına erişmiş bulunuyor. Bu tür niteliksel kaygılarla çıkartılmakta olan bir dergi için bu husus gerçekten mutluluk verici görünmektedir. İster popüler ister akademik olsun, Türkiye’de ve dünyada dergi yayıncılığı meşakkatli ve fedakarlık isteyen bir faaliyeti temsil etmektedir. Derginin kendi kurumsal çerçevesinde taşıdığı ve riayet etmek istediği ilkesel çizgiler, bu meşakkatli dayanılır kılmakta ve gerekli fedakarlıklar konusunda da insanı daha istekli hale getirmektedir. Ancak en büyük faktör, Eskiye ni’nin kamuoyu nazarında eriştiği görülen “sessiz” prestijidir. Bu prestij, kaynağını göze çarpan, ses çıkartan bir tanınırlıktan almamaktadır. Tam aksine baştan itibaren hitap etmek istediği konular ve bu konularda çeşitli katkılar getirmek durumunda olan araştırmacı ve yazarların ciddiye aldığı çizgilerinin dergiye bir ağırlık katmaları bu yönde etkili olmuş görünmektedir.

İlgi çekici bir noktadır ki, söz konusu “ağırlık” -şimdiki dahil- son beş sayıyı içine alan akademik-hakemli formattaki Eskiye ni ile sınırlı değildir. Otuz sayı boyunca oluşan külliyyat boyunca bu özellik berdevam olmuştur. Bu durumun yol açtığı bir takım problemler de yok değildir. Entelektüel bir dil ile entelektüel bir kesime hitap ediyor olmak ister istemez bir öz-sınırlayıcılığı da beraberinde getirmektedir. Bu bakımdan derginin toplumun tüm kesimlerine hitap etmediği, yine tüm kesimleri tarafından okunmak durumunda olmadığı da bir hakikattir. Bununla birlikte önceki sunuşlarımızda da tekrar tekrar belirttiğimiz üzere, bizim amacımız günün kendisi ile sınırlı kalmak yerine mazi ile atıyı, geçmiş ile geleceği, ya da “eski” ile “yeni”yi bir arada mütalaa edip, çıkması beklenen bereketli sonuçların peşine düşen bir çaba çerçevesinde hareket etmektir. Gelenekçilik ile yetinen ya da modernistlik peşinde koşan bir çabayı temsil etmeyen bu hattı hareket, elbette toplumun bu yöndeki kesitleri nezdinde ilgisizlik, kayıtsızlık, kuşkululuk ve hatta kıskançlık doğurabilir. Yukarıda işaret olunan sessizliğin bir nedeni de bu olabilir. Ancak derginin gerek temsil ettiği kılavuz çizgiler gerekse şimdiki kadar ortaya koyduğu zengin içerik itibarıyla bunun itibarlı bir durumu gizleyemediği de gözlemlenmektedir. İşte Eskiye ni’nin gelenekçiliği temsil etmeyen bir gelenek, modernistliği hedeflemeyen bir güncellenmişlik etrafındaki duyarlılıkları kitleselliğe ve popülarizme taviz vermeyecek bir ölçülü makullüğe götürmektedir. Zaten dergi ehli olarak, Türkiye için de dünya için de ihtiyacı duyulan hususun bu olduğuna sıkı sıkıya inanıyor ve bunu yeri geldiğinde de hep ifade ediyoruz.

Bu sayıda özel bir dosya oluşturmadık. Bilindiği üzere daha önceki iki sayımız “İslam ve Felsefe” üzerine çalışmalar ve yazılara tahsis edilmişti. Bu sayıda da bu konuda çeşitli çalışmalar olmakla birlikte bu çerçevede yazılar bulunmaktadır. Birinci kategoride İbn Sina’nın görüşleri, münazara adabı ve mantık, Mutezile düşüncesi, Mir Damad ve metafizik ile modern İslam düşüncesi ve İslamcılık konusunda araştırma, değerlendirme ve çeviri yazılar yer almaktadır. Klasik İslam ilimlerini ilgilendiren iki önemli yazı da bu sayıda okurlara sunulmaktadır. Bunların birinde İslam’da köleliğin durumu ile ilgili aslı ve pratik yönler arasındaki gerilimli ilişkiler ele alınmakta, diğerinde ise Kur’an’daki mukattaa harfleri ile ilgili, İslami gelenek ve Batılı dinler tarihi sınırlandırmalarını aşan bir açıklama çerçevesi getirmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Türkiye’de bir itibar kategorisi olarak hacılık ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi kitaplarının içeriği hususunda tahlil ve öneriler içeren makaleler ile “güzellik ve çirkinlik” konusundaki bir deneme yazısı da bu sayıda yer almaktadır.

Bundan sonraki sayılarımız belirttiğimiz yayın politikası dahilinde devam edecektir. Önümüzdeki sayılarda “teoride ve pratikte ilahiyat” ile “dini hareket ve gruplarda yeni dönüşümler” başlıkları altında yer alacak yazılara yer vermeyi planlıyoruz. Okuyucularımıza ve yazarlarımıza buradan bunu duyurur, özellikle mezkur çerçevelerde olmak üzere farklı türlerde yazılacak yazıları beklediğimizi buradan bildirmek isteriz.

Yeni sayılarımızda görüşmek üzere..

İhsan TOKER